

Populärvetenskaplig sammanfattning av projektet

Oönskade beteenden hos katter – en orsak till avlivning.

Christina Lindqvist, Jenny Loberg & Maria Andersson, okt 2009.

Denna rapport markerar slutet på ett projekt om katters beteende, djurägares upplevelser i kontakten med sina katter samt hur vi agerar när vi upplever problem med våra katters beteenden. Den första delen av detta projekt anhöll medel från Djurskyddsmyndigheten under 2006 för att studera katter på katthem i Sverige och katthemsverksamheten i synnerhet. Den studien är nu publicerad i den vetenskapliga tidskriften *Animal Welfare* (Eriksson, Loberg & Andersson, 2009; "A survey on cat shelters in Sweden"). Denna slutrapport och projektets andra del koncentrerar sig på djurägare som kontaktar djursjukhus och kliniker pga. katters beteendeproblem, vilka dessa problem är, hur dessa behandlas av djursjukhus och klinik samt vad konsekvenserna blir, t.ex. beskrivs i vilken utsträckning djurägare avlivar sina katter som en följd av dessa beteendeproblem.

Idag är katten vårt vanligaste sällskapsdjur och många av våra katter hålls inomhus utan eller med små möjligheter att gå ut. Tidigare studier har visat att de vanligaste problemen som kattägare upplever med utomhuskatter är bl.a. att de sätter sig på bilen, urinsprayar, för oljud pga. slagsmål, predation på fåglar eller att de gräver i trädgården. När det gäller katter inomhus är problemen liknande, det kan vara beteenden som rastlöshet/oro, klösning på möbler, beteende som har med maten att göra, aggressioner eller rumsrenhetsproblem. Många kattägare har t.ex. problem med att deras katter inte är rumsrena i den utsträckning de skulle önska. En del kan ha problem med att katten urinsprayar inomhus medan andra har problem med att katten inte använder kattoaletten utan både urinerar och eliminerar inomhus. Det kan finnas många orsaker till rumsrenhetsproblem och ofta finns det flera olika faktorer som har en betydande roll i utvecklandet av beteendet. Något vi vet, är att en katts tidiga erfarenheter spelar en mycket stor roll. Vi vet också att beteenderelaterade problem är en av de viktiga faktorer som ligger bakom varför ägare väljer att avliva sina katter.

Syftet med denna studie var att undersöka om, och i så fall varför kattägare rådfrågar eller söker hjälp vid djursjukhus/kliniker angående sin katts beteende. Många kattägare upplever vissa beteenden hos sin katt som oönskade, därför ville vi studera vilka dessa beteenden är, vilken behandling som rekommenderas och/eller utförs samt undersöka om oönskade beteende är en orsak till avlivning av katt. Studien pågick i åtta veckor (april-maj) under våren 2009. Information och förfrågan om att delta i studien skickades ut, via e-post, till 121 djursjukhus/kliniker i Sverige. Av de tillfrågade svarade 31 djursjukhus och kliniker att de ville delta i studien (26 %).

18 av de 31 djursjukhus/kliniker som ville delta i studien (58 %) skickade in enkäter i de olika delstudierna.

I tabellen nedan visas ett urval av de beteenden som angavs som orsaker till att ägaren rådfrågar eller/och söker hjälp angående beteendeproblem hos katt vid djursjukhus/klinker. Enkät I (n=45) behandlade förfrågan via telefon eller besök vid djursjukhus. Enkät II (n=23) fylldes i av kattägaren, medan enkät III (n=26) fylldes i av behandlande personal vid tidsbeställt besök på djursjukhus/klink.

Beteenden	Enkät I		Enkät II)		Enkät III	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Aggressiva	8	17,8	4	17,4	3	11,5
-mot familjemedlem	4	8,9	1	4,4	1	38,5
-mot andra människor	2	4,4	0	0	0	0
-mot andra katter	4	8,9	3	13,0	2	7,7
-mot annat	2	4,4	0	0	0	0
Rumsrenhet	31	68,9	13	56,5	16	61,5
-urinerar sittande utanför kattoalett	25	56,8	8	36,4	10	38,5
-urinerar steamed utanför kattoalett	9	20,4	3	13,6	5	19,2
-avföring utanför kattoalett	10	22,7	2	9,1	3	11,5
Rädsla/oro	16	35,6	7	30,4	7	26,5
-mot familjemedlem	4	8,9	2	8,7	3	11,5
-mot andra människor	9	20,0	5	21,7	4	15,4
-mot andra katter	4	8,9	5	21,7	6	23,1
-mot gå ut/roar sig i hemmet	8	17,8	2	8,7	1	3,8
-mot annat	4	8,9	1	4,4	2	7,7

Enligt våra resultat kan vi se att det förekommer förfrågningar från djurägare om beteendeproblem hos katter. Under ca 2 månader kommer det in 45 förfrågningar till 13 djursjukhus/kliniker. Det betyder att man skulle kunna räkna med att varje djursjukhus/klinik i snitt har 3-4 förfrågningar från oroliga djurägare varje månad om katters beteendeproblem. Vår studie ligger i linje med andra studier som visar att djurägares största bekymmer med katter är aggressivitet, rädsla och rumsrenhet och att det i vissa fall också är problem med vokalisering samt att katten klöser på möbler. Resultat från vår studie visar att vissa fall upplevs av djurägaren som allvarliga och faktiskt slutar med att djurägaren bestämmer sig för att avliva sin katt. I den första delen i denna studie framkom att 9 katter avlivades till följd av beteendeproblem. Det var 13 djursjukhus/kliniker som deltog i den studien. En uppskattning utifrån dessa siffror skulle kunna innebära att det är ca en katt varannan månad per djursjukhus/klinik som avlivas pga. beteendeproblem.

Denna studie stödjer tidigare forskning inom området där man har studerat katters beteendeproblem och dess orsaker. De viktigaste slutsatserna från studien handlar om att man som ny kattägare måste ta reda på hur kattens tidiga miljö har sett ut och hur katten har socialiserats. Många orsaker handlar om tidig stress och tidiga erfarenheter som följer katten upp i vuxen ålder. En viktig slutsats blir därför att det är viktigt förebygga dessa problem så att de inte uppkommer. Viktiga råd till en ny kattägare handlar om att vara delaktig i kattens tidiga liv och skaffa sig kunskap om hur en bra socialisering går till samt att vara lyhörd för en katts naturliga behov och beteenden. Med kunskap tror vi att man skulle förebygga mycket av den frustration som kattägare känner när de hör av sig till djursjukhus eller liknande för att få hjälp. Ytterligare forskning behövs inom området behandling av beteendeproblem. Det saknas ibland vetenskapliga belägg för att behandlingar fungerar och det saknas experimentella studier där man har studerat en behandling i taget under kontrollerade former. Det saknas även studier som visar hur mycket socialisering som är tillräcklig för att inte en katt ska utveckla beteendeproblem.